

קיש ביטל את פרסי ישראל בתחומי המדע לאחר שגילה כי אחד הזוכים מכה נגד ההפיכה

איל וולדמן היה ממובילי מחאת עובדי ההייטק נגד ההפיכה המשטרית, ותקף את נתניהו לאחר שבתו נרצחה במסיבת הנובה. לאחר שוועדת השופטים שבחרה בו כזוכה בקטגוריית החדשנות הטכנולוגית סירבה לשנות את בחירתה, החליט שר החינוך לבטל את כל הפרסים בתחום

אור קשתי 16:29, 25 בפברואר 2024 [התראות במייל](#)

שר החינוך יואב קיש החליט לבטל השנה את מתן פרסי ישראל בתחומי המחקר המדעי, לאחר שנודע לו כי ועדת השופטים בחרה באחת הקטגוריות באיש העסקים איל וולדמן. וולדמן היה אחד ממובילי מחאת ההייטקיסטים נגד ההפיכה המשטרית, והתבטא בחריפות נגד ראש הממשלה בנימין נתניהו לאחר שבתו דניאל וולדמן ובן זוגה נעם שי נרצחו במסיבת נובה ב-7 באוקטובר. את הדברים פרסם לראשונה העיתונאי בן כספית, וקיש הכחיש אותם.

בהתאם לתקנון פרס ישראל, הפרס היה אמור להינתן השנה בתחומים פסיכולוגיה, כלכלה ספרות תורנית ומשפט עברי, מדעי החיים, פיזיקה, מתמטיקה ומדעי המחשב. לצד אלו, הפרס ניתן גם בתחומים של יזמות וחדשנות טכנולוגית, תקשורת, וספורטאים מצטיינים. בעקבות מלחמת חרבות ברזל החליט השר קיש להוסיף פרסים בתחומים "ערבות הדדית" ו"הצלה וגבורה אזרחית". לפני כעשרה ימים הודיע קיש כי החליט לדחות בשנה את מתן כל הפרסים, למעט בקטגוריות האחרונות.

היום (ראשון) בצהריים פרסם כספית כי הוועדה ליזמות וחדשנות טכנולוגית, ועדת השופטים שדנה במתן הפרס בקטגוריה זו, בחרה "בפער גדול" בוולדמן, וכי בראש הוועדה עמד עמי אפלבוים, שהיה עד לאחרונה המדען הראשי במשרד הכלכלה. "כשנודע לשר החינוך על הבחירה, הוא ניסה לשנותה. הופעלו לחצים", כתב כספית. לדבריו, חברי הוועדה סירבו לאפשרות לשנות את בחירתם, ו"אז הקטגוריה כולה בוטלה. ואחר כך כל האחרות".

ל"הארץ" נודע כי קיש קיבל את החלטתו לבטל את פרסי ישראל בתחומי המדע לאחר שקיבל את ההודעה על הבחירה בוולדמן, לפני כמה שבועות. ועדות השופטים החלו לעבוד בחודש ינואר, וכמה מהן כבר השלימו את עבודתן. לפי תקנון הפרס, אישור שר החינוך לבחירת השופטים הוא השלב האחרון לפני ההודעה על הזוכה.

בתגובה על הפרסום של כספית כתב קיש בטוויטר כי מדובר ב"פייק ניוז". לדבריו, "ההחלטה לדחיית פרס ישראל נבעה אך ורק מהמצב המלחמתי במדינה". הוא הוסיף כי "בניגוד לנאמר, השנה אף זוכה לא נבחר לפרס ישראל. מכיוון שעבודת הוועדות חסויה ותחת שמירת סודיות לא ניתן להתייחס אליהן פומבית". עוד טען קיש כי החלטתו "מממשת עמדה ערכית שבוחרת להתמקד השנה, יום העצמאות הראשון שלאחר אירועי ה-7 באוקטובר, בהוקרת פעולות התקומה, הגבורה והערבות ההדדית של אזרחי ישראל".

ראשי האקדמיה הלאומית למדעים מתחו ביקורת על החלטתו של קיש שלא לחלק השנה את הפרסים בתחומי המדע. "ביטולו של הפרס בתחומי החקר המדעיים, היצירה ומפעל החיים, מנוגד למהותו של הפרס ולעצם קיומו, ומהווה פגיעה חמורה ביותר במעמדו של המדע במדינת ישראל ובתשתית הרוחנית שעליה היא בנויה", הם כתבו לקיש.

ב-2015 התערב נתניהו, גם אז ראש הממשלה, במינוי שופטים לוועדות פרס ישראל, מהלך שנבלם רק בהתערבות היועץ המשפטי לממשלה באותה העת, יהודה וינשטיין. עם זאת, בעקבות ההתערבות, לא חולק באותה שנה הפרס בספרות. בשנים האחרונות סירבו שני שרי חינוך קודמים, יואב גלנט ויפעת שאשא-ביטון, לקבל את החלטת הוועדה בתחום המתמטיקה ומדעי המחשב ולהעניק את הפרס לפרופ' עודד גולדרייך ממכון ויצמן. רק לאחר פסיקת בג"ץ קיבל גולדרייך את הפרס.